

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา

6.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นตอนแรกคือ ทำ "โครงการนำร่อง"¹ เพื่อหาแนวทางการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ นับว่าเป็นเรื่องที่น่าพอใจ เพราะประการแรก ไม่เคยมีผู้ใดศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ในภาษาไทยถิ่นใต้มาก่อน และประการที่สอง เพราะเป็นวิธีการเดียวที่จะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการโดยใช้เวลาน้อยที่สุด ผลของการศึกษาใน "โครงการนำร่อง" นี้ ทำให้ทราบว่าภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดกันในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลามีทั้งศัพท์ที่ใช้เหมือนกันและต่างกัน

การศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ในภาษาถิ่นทั้งสามในขั้นตอนที่ 2 ได้แก่ การนำรายการหน่วยย่อยจำนวน 2,616 หน่วยย่อย² ซึ่งเตรียมไว้ในรูปของบัตรคำ โดยใช้บัตรคำ 1 แผ่น : 1 หน่วยย่อย ไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา³ ที่ได้คัดเลือกไว้เป็นตัวแทนภาษาถิ่นทั้งสาม ถิ่นละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน⁴ ด้วยกัน

ในการเก็บข้อมูลภาคสนามครั้งนี้ นอกจากจะเตรียมบัตรคำไว้สำหรับบันทึกข้อมูลจากผู้บอกภาษาแล้ว ผู้วิจัยยังได้เตรียมอุปกรณ์บางอย่างประกอบการสัมภาษณ์

¹ คุรยละเอียด ในบทที่ 2 หน้า 30

² คุรยละเอียด ข้อ 2.2.1 ในบทที่ 2 หน้า 34

³ คุรยละเอียด ข้อ 2.2.2 ในบทที่ 2 หน้า 38

⁴ คุรยละเอียด เกี่ยวกับผู้บอกภาษา หน้า 41

ศัพท์ด้วย อันใดแก่ ของจริง และรูปภาพ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าได้ข้อมูลที่ถูกต้องจริงตามรายการหน่วยบรรณทั้งหมดที่เตรียมไป และเนื่องจากต้องการให้ผลการวิจัยครั้งนี้สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้วิจัยจึงใช้แบบบันทึกเสียงชนิดคีย์เก็บข้อมูลเสียงวรรณยุกต์เพื่อไว้ใช้ตรวจสอบข้อมูลในขั้นตอนการวิเคราะห์ศัพท์ด้วย การสัมภาษณ์ผู้ออกภาษา¹ ได้กระทำพร้อม ๆ กันไปทั้ง 3 จุด และสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ผลการเก็บข้อมูลด้วยวิธีนี้เป็นที่พอใจมาก²

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้กระทำตั้งแต่การวิเคราะห์คำทุกคำที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ออกภาษาครบถ้วนทุกถิ่น³ เพื่อค้นหาหน่วยบรรณหนึ่ง ๆ แทนด้วยศัพท์ที่ศัพท์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นก็นำศัพท์ที่วิเคราะห์แล้วทั้ง 2,602 หน่วยบรรณมาเปรียบเทียบกันทั้งสามถิ่น เพื่อดูว่ามีการใช้ศัพท์เหมือนกัน และแตกต่างกันอย่างไร โดยพิจารณาทั้งการแปรของศัพท์ตามจุดเก็บข้อมูล และตามกลุ่มความหมาย แล้วจึงนำผลเสนอในรูปของตาราง รวมทั้งหมด 5 ตารางด้วยกัน ได้แก่

- ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ประเภทของหน่วยบรรณ 2,602 หน่วยบรรณ⁴
- ตารางที่ 2 แสดงการแปรของศัพท์ตามจุดเก็บข้อมูล⁵
- ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบศัพท์ตามจุดเก็บข้อมูล⁶
- ตารางที่ 4 แสดงคำร้อยละของศัพท์ที่ต่างกัน 1 จุดและ 3 จุด⁷

¹ ดูรายละเอียด ข้อ 2.1.3 หน้า 32.

² ดูอภิปรายผล หน้า 127.

³ ยกเว้น 14 หน่วยบรรณที่ได้จากผู้ออกภาษาข้างถิ่น

⁴ ดูหน้า 102.

⁵ ดูหน้า 105.

⁶ ดูหน้า 110.

⁷ ดูหน้า 111.

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละของศัพท์ที่ต่างกัน 1 จุด¹

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละของศัพท์ที่ต่างกันตามกลุ่มความหมาย²

จากผลของการศึกษา พบว่าภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลา มีการใช้ศัพท์เหมือนกันอยู่ในอัตราสูงคือ ร้อยละ 72.56 ของจำนวนหน่วยบรรดทั้งหมด ซึ่งสรุปได้ว่าภาษาถิ่นทั้งสามมีความใกล้ชิดกันมาก สามารถที่จะกล่าวว่าเป็นภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นเดียวกันคือ ภาษาไทยถิ่นใต้ นอกจากนี้ผลของการศึกษา ยังแสดงให้เห็นด้วยว่า ข้อสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งขึ้นสำหรับการศึกษาคำนี้ถูกต้อง กล่าวคือ ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลามีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบจำนวนหน่วยบรรดที่ภาษาถิ่นทั้งสามใช้ศัพท์แตกต่างกัน ผู้วิจัยพบว่าภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี แตกต่างจากภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลา มากกว่าที่ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลาใช้ศัพท์แตกต่างกัน ทำให้สรุปได้ว่า ในแง่ของการใช้ศัพท์ ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลา มีความใกล้ชิดกันมากกว่าที่ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลา ใกล้ชิดกับภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี

นอกจากจะเปรียบเทียบจำนวนของศัพท์ที่ภาษาถิ่นย่อยทั้งสามใช้เหมือนกันและแตกต่างกันแล้ว ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความคล้ายคลึง และความแตกต่างของศัพท์ตามกลุ่มความหมาย ผลปรากฏว่า หมวดที่ 10 : ชื่อโรคและอาการผิดปกติในร่างกาย มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากที่สุด คือร้อยละ 53.85 ของจำนวนหน่วยบรรดทั้งหมด ในหมวดนี้ และหมวดที่ 9 : คำเรียกชื่ออาหารและเครื่องใช้ เป็นหมวดที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากเป็นอันดับรองลงมา คือร้อยละ 47.06 ส่วนหมวดที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันน้อยมาก คือไม่ถึงร้อยละ 10 ได้แก่ หมวดที่ 7 : คำที่ใช้เรียกเวลา วัน และปี มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันอยู่เพียงร้อยละ 3.70 อีกหมวดหนึ่งก็คือ หมวดที่ 13 : คำบุพบท คิดเป็นร้อยละ 6.67 และหมวดที่ 8 : จำนวนนับคิดเป็นร้อยละ 7.69 ตามลำดับหมวดอื่น ๆ ที่เหลือจะมีการใช้ศัพท์แตกต่างกันอยู่ระหว่างร้อยละ 20 - 38 ของจำนวนศัพท์ทั้งหมดของแต่ละหมวด

¹ ๑ หน้า 111.

² ๒ หน้า 112.

6.2 อภิปรายผล

6.2.1 วิธีการที่ใช้ในการศึกษา

ก. การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ในการศึกษาศัพท์ เป็นจำนวนมาก แม้จะเก็บข้อมูลไม่มากนัก ก็ไม่อาจใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ วิธีเดียวที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการศึกษาประเภทนี้ก็คือ การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาที่ได้คัดเลือกไว้เป็นตัวแทนของภาษาดั้นในแต่ละจุด การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดังกล่าว โดยเตรียมทุกอย่างให้พร้อมก่อนการออกเก็บข้อมูลภาคสนาม อนึ่ง ผู้วิจัยไม่ได้เดินทางไปเก็บข้อมูลในแต่ละจุดที่ต้องการศึกษาศัพท์ แต่ได้พยายามคัดเลือกผู้บอกภาษาที่อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีแต่มีคุณสมบัติที่พอที่จะใช้เป็นตัวแทนภาษาดั้นนั้น ๆ¹ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ศัพท์จากผู้บอกภาษา 3 คน ๆ ละ 2,616 หน่วยอรรถ โดยทำการเก็บข้อมูลพร้อม ๆ กันไป ทั้ง 3 จุด และสามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน

ผลการเก็บข้อมูล เป็นที่พอใจมาก เพราะผู้บอกภาษาทั้ง 3 คน ฉลาด และมีไหวพริบดี มีความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของตนดีมาก กล่าวคือ ในระหว่างการซักถามเพื่อเก็บข้อมูลบางหน่วยอรรถ ผู้บอกภาษาจะสามารถอธิบายยกตัวอย่างประกอบการใช้ศัพท์บางคำด้วย เช่น ในการเก็บข้อมูลบางหน่วยอรรถในหมวดที่ 6 : สิ่งที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ คือ หน่วยอรรถ "พระจันทร์" กับ หน่วยอรรถ "พระอาทิตย์" ผู้บอกภาษาจังหวัดสงขลา ได้บอกศัพท์และยกตัวอย่างการใช้ศัพท์ทั้งสองที่ปรากฏอยู่ในเพลงกล่อมเด็กด้วยว่า "...เขนเอนหูน ชายทองจันทร์ ดมข้าวปุก ๆ..." เป็นต้น หรือในการซักถามการใช้ศัพท์บางประเภท เช่น หมวดที่ 11 : คำกริยา² ผู้บอกภาษาได้ให้ข้อมูลที่ละเอียดมาก เช่น หน่วยอรรถ "หว่ากถั่ว" ผู้บอกภาษาทุกถิ่นจะให้ข้อมูลที่แตกต่างกันระหว่างกริยาของคนกับสัตว์ กล่าวคือ ถ้าคนเป็นผู้กระทำกริยานั้น จะใช้ศัพท์ว่า กถั่ว แต่ถ้าสัตว์เป็นผู้กระทำกริยาดังกล่าว จะแทนด้วยศัพท์ว่า หว่า หรือในกรณีที่เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ และสัตว์ในท้องถิ่นผู้บอกภาษาทุกคนมีความรอบคอบและระมัดระวังในการให้ข้อมูล กล่าวคือ ผู้วิจัยไม่ทราบมาก่อนว่าสิ่งของบางอย่างและสัตว์บางชนิดจะเรียกต่างกันถ้าหากมีความแตกต่างในเรื่องของขนาดใหญ่/เล็ก แต่ผู้บอกภาษาแต่ละคน

¹ การคัดเลือกผู้บอกภาษา ในหัวข้อ 2.2.2 บทที่ 2 หน้า 38.

² มีความแตกต่างของการใช้ศัพท์ในเรื่องที่เกี่ยวกับรายละเอียดมากที่สุด ภูภาคผนวก

ตระหนักถึงข้อแตกต่างในการใช้ศัพท์มักจะย้อนถามผู้วิจัยในเรื่องของขนาดใหญ่/เล็กก่อนที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยรรถประเภทนั้นเสมอ ซึ่งผู้วิจัยพอใจมากและใครจะกล่าวว่านี่คือข้อดีของการเก็บข้อมูลด้วยวิธีนี้ เพราะถ้าเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์¹ ก็อาจจะพลาดในรายละเอียดต่าง ๆ หรือถ้าเป็นการเก็บข้อมูลหมวดที่ 12 : คำขยาย ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าจะใช้วิธีเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ คงจะทำให้ลำบากมาก เพราะมีหน่วยรรถเป็นจำนวนมากที่เป็นนามธรรม ผู้วิจัยเห็นว่า วิธีการเดิมน่าจะได้ผลดีที่สุดคือวิธีการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา โดยการสร้างสถานการณ์การใช้ภาษาขึ้นเพื่อซักถาม และตรวจสอบข้อมูลซึ่งผู้วิจัยก็ได้ใช้วิธีการดังกล่าวในการศึกษาครั้งนี้ จึงกล่าวได้ว่านี่คือข้อดีอีกประการหนึ่งของการใช้วิธีการสัมภาษณ์ เพราะทำให้สามารถตรวจสอบข้อมูลที่ส่งสัยได้โดยสะดวกทันที เนื่องจากสามารถซักถามผู้บอกภาษาได้โดยตรง ทำให้ข้อมูลที่ได้อามีความถูกต้องตามความเป็นจริงมากที่สุด มีหน่วยรรถอยู่หลายหน่วยรรถที่ผู้วิจัยต้องแบ่งออกเป็น 2 หน่วยรรถ ระหว่างการเก็บข้อมูล เพราะผู้บอกภาษาให้รายละเอียดเพิ่มเติม ตัวอย่าง เช่น

หน่วยรรถ "ฉุน" ผู้วิจัยต้องแบ่งออกเป็น 2 หน่วยรรถคือ (ก) 12.105 "ฉุน (บุหรี, เหล้า)" ผู้บอกภาษาใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามถิ่นคือ ฉุน/ฉุน² และ (ก) 12.106 "ฉุน (พริก, หอม)" ผู้บอกภาษาใช้ศัพท์ต่างกันประเภท สฎ./นศ./สช. กล่าวคือ สฎ. แทนด้วยศัพท์ ฉุน ส่วน นศ. แทนด้วยศัพท์ ฉุน กับ ผุ้ง และ สช. แทนด้วยศัพท์ ผุ้ง เป็นต้น

หน่วยรรถ "ซักเจน" ผู้วิจัยต้องแบ่งออกเป็น 2 หน่วยรรถ คือ (ก) 12.116 "(มองเห็น) ซักเจน" ภาษาถิ่นทั้งสามแทนด้วยศัพท์เหมือนกันคือ ซัก และ (ก) 12.115 "(พูดจา) ซักเจน" ทั้งสามถิ่นจะแทนด้วยศัพท์เดียวกันคือ ซะ เป็นต้น

¹วันหนึ่ พันธชาติ ได้ศึกษาศัพท์ในภาษาไทยถิ่นเหนือด้วยวิธีนี้ เคยประสบปัญหากรณีดังกล่าวในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากหน่วยรรถที่อยู่ในแบบสอบถามกว้างเกินไป ไม่ได้แบ่งหน่วยรรถในเรื่องของขนาดใหญ่/เล็ก

²คู่มือการวิเคราะห์ศัพท์ ในบทที่ 3 หน้า 65.

หน่วยบรรณ "มาก, เยอะแยะ" ผู้วิจัยต้องแบ่งออกเป็น 2
 หน่วยบรรณคือ (ค) 12.417 "มาก, เยอะแยะ" (สิ่งไม่มีชีวิต) มีการใช้ศัพท์แตกต่างกัน
 ประเภท สฎ./นศ./สช. กล่าวคือ สฎ. แทนด้วยศัพท์ ครัน กับ โซลย ส่วน นศ. แทน
 ด้วยศัพท์ ครัน กับ กะลย และ สช. แทนด้วยศัพท์ ครัน กับ โซ ลย และ จิงหู เป็นต้น
 และหน่วยบรรณ (ค) 12.416 (สิ่งมีชีวิต) มีการใช้ศัพท์
 แตกต่างกันประเภท สฎ./นศ./สช. ทั้งนี้คือ สฎ. แทนด้วยศัพท์ ราสา ส่วน นศ.
 แทนด้วยศัพท์ ราสา รูปรูป และ หลาม ในขณะที่ สช. แทนด้วยศัพท์ ราสา ยุบยุบ
จิงหู ลย และ โซ เป็นต้น

ข. บัตรคำสำหรับบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้บัตรคำ 1 แผ่น : 1
 หน่วยบรรณ ทั้งนี้เพราะคำนึงถึงความสะดวกในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะต้องทำต่อไป
 ประการหนึ่ง ส่วนอีกประการหนึ่ง การแยกใช้บัตรคำของแต่ละหน่วยบรรณนี้ ทำให้มี
 ความสะดวกในการบันทึกข้อมูล เพราะมีเนื้อที่มากพอที่จะบันทึกหรือทำเครื่องหมายใด ๆ
 ไว้เพื่อตรวจสอบข้อมูลได้อย่างมีระบบ และที่สำคัญก็คือ จะสะดวกมากในกรณีที่จำเป็นต้อง
 แบ่งหน่วยบรรณออกไปอีก หากว่าผู้บอกภาษาให้ข้อมูลที่ละเอียดมากและยืนยันถึงความแตกต่าง
 ของศัพท์ที่ใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้ การออกเก็บข้อมูลในช่วงแรก
 ผู้วิจัยไม่ได้เตรียมบัตรคำสำรองไปเลย เพราะไม่คาดคิดว่าจะมีรายละเอียดอื่นสำคัญที่ทำให้
 ต้องแบ่งหน่วยบรรณออกไปอีกตามที่กล่าวถึงในข้อ ก. ฉะนั้น ถ้าจะมีการศึกษาศัพท์โดยวิธี
 การเดียวกันนี้ ผู้วิจัยขอขำว่า ผู้ที่ศึกษาควรเตรียมบัตรคำสำรองไปด้วยทุกครั้งที่จะออกเก็บ
 ข้อมูล เพื่อประโยชน์ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ค. ผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาทุกคนที่ได้คัดเลือกไว้เป็นตัวแทนของ
 แต่ละภาษาล้วนย่อ ได้มีส่วนสนับสนุนให้การเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้เป็นไปอย่างราบรื่น
 ด้วยดีโดยตลอด กล่าวคือ มีความเต็มใจที่จะตอบข้อซักถามของผู้วิจัย และได้พยายาม
 ให้ข้อมูลที่ละเอียดเกี่ยวกับภาษาล้วนย่อของตน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์มากสำหรับ
 การศึกษาวิจัยในเรื่องศัพท์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในอนาคต

การประสบความสำเร็จในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ กล่าวได้ว่าเป็น เพราะผู้บอกภาษาทุกคนได้รับการศึกษาค่อนข้างสูง ทำให้สามารถเข้าใจคำถามที่ผู้วิจัย ชักถามโดยไม่ต้องใช้เวลามากนัก รู้และเข้าใจว่าผู้วิจัยต้องการอะไรในการสัมภาษณ์และ สามารถตอบได้ตรงตามจุดที่ผู้วิจัยต้องการได้ในเวลาอันรวดเร็ว อนึ่ง ผู้วิจัยได้เลือกผู้ บอกภาษาที่เป็นเพศชายล้วน เพราะได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะได้รับข้อมูลที่ค่อนข้าง สมบูรณ์สำหรับการศึกษาประเภทนี้¹ ซึ่งก็เป็นไปตามที่คาดคิดทุกประการ

จากความสำเร็จในการเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาศัพท์ในครั้งนี้ ผู้วิจัย ใคร่เสนอว่า หากผู้วิจัยคนอื่น ๆ มีความประสงค์จะศึกษาศัพท์จำนวนมากแต่ไม่มากจนนัก อย่างที่ผู้วิจัยได้ศึกษามานี้ ควรจะเลือกผู้บอกภาษาที่เป็นเพศชายและมีการศึกษาค่อนข้างสูง เพราะโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเก็บข้อมูลมีเปอร์เซ็นต์ค่อนข้างสูงด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบว่า การที่คัดเลือกผู้บอกภาษาที่อาศัยอยู่นอกบริเวณที่ศึกษาในขณะนั้น ไม่มีผลเสีย ต่ออย่างไร ถ้ามีการตั้งเกณฑ์การคัดเลือกผู้บอกภาษาไว้ดี ก็น่าที่จะมั่นใจได้ว่าผลของ การศึกษามีคุณภาพดีเท่า ๆ กับการเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในท้องถิ่นนั้น ๆ เป็น การประหยัดทั้งเวลา และทุนทรัพย์ที่จะต้องใช้จ่ายเพื่อการนี้ด้วย

ง. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการศึกษาครั้งนี้ ก่อนที่จะนำศัพท์เหล่านั้นมาเปรียบเทียบกัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาว่าหน่วยยรรยงแต่ละหน่วยยรรยงแทนด้วยศัพท์ที่ก่ศัพท์ การวิเคราะห์ ศัพท์ผู้วิจัยทำด้วยการรวมคำที่มีเสียงคล้ายคลึงกันเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน โดยทั้งเกณฑ์ ทางเสียงที่จะใช้ในการวิเคราะห์ศัพท์ขึ้น ผู้วิจัยพบว่าเสียงสระและพยัญชนะบางคู่ไม่เข้าข่าย ของเกณฑ์ทางเสียงที่ตั้งไว้ แต่จากความรู้สึกของผู้วิจัยในฐานะเจ้าของภาษา เสียงต่าง ๆ เหล่านี้สมควรจัดให้เป็นเสียงที่แปรกัน เสียงคู่เหล่านี้ได้แก่ /u/ - /oo/, /i/ - /ee/ และ /a/ - /aa/² และเป็นเรื่องที่น่าสนใจว่า ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

¹ดูรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกเพศผู้บอกภาษา ในบทที่ 2 หน้า 39.

²ดูตัวอย่างหน้า 55.

ผู้วิจัยได้ใช้ความรู้สึกรู้สึกของเจ้าของภาษาเป็นสำคัญในการพิจารณา แต่ถ้าหากเรานำความรู้ทางคานาภาษาศาสตร์เชิงประวัติในเรื่องของภาษาตระกูลไตมาพิจารณาการแปรที่พบนี้ จะเห็นได้ว่ามีคำอธิบายเชิงประวัติสำหรับเสียงพยัญชนะหลายคู่คือ /n / - /h /, /w / - /h /, /l / - /h / และ /y / - /ʔ / จึงแสดงออกที่ระบบการเขียนได้แก่ หน หว หล และ ฮย นอกจากนี้การแปรของเสียงพยัญชนะ /f / - /kʰ /¹ ยังสามารถอธิบายได้ด้วยหลักวิชาสัทศาสตร์ทั่วไป²

2. ปรากฏว่ามีหน่วยอรรถบางประเภท เช่น ชื่อพืช ผัก และผลไม้ที่แทนด้วยศัพท์คล้ายคลึงกันมากอยู่หลายหน่วยอรรถ ถ้านำศัพท์เหล่านั้นมาวิเคราะห์ในอีกกรณีหนึ่งที่อาจเรียกว่า "ระดั้มกลุ่มศัพท์" จะทำให้ได้ภาพที่ต่างออกไป เช่น หน่วยอรรถ "มะกล่า" มีศัพท์ใช้แทนหน่วยอรรถนี้อยู่ 4 ศัพท์คือ ตากล่า ตันกล้า ไม้กล้า และ ไม้ไฟ หากวิเคราะห์ในระดั้มกลุ่มศัพท์ อาจรวมศัพท์ ตากล่า ตันกล้า และ ไม้กล้า ไว้ในกลุ่มศัพท์เดียวกันเพราะมีความคล้ายคลึงกันมากคือ มีชื่อเฉพาะเหมือนกัน ส่วน ไม้ไฟ ควรจะจัดให้เป็นอีกกลุ่มศัพท์หนึ่ง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาษาดั้งน้อยของภาษาไทยถิ่นใต้ จึงไม่วิเคราะห์ศัพท์ใน "ระดั้มกลุ่มศัพท์" เพราะถ้าใช้วิธีการดังกล่าวจะทำให้ไม่เห็นความแตกต่างระหว่างถิ่นย่อยในภาษาดั้งทั้งสาม

6.2.2 การเปรียบเทียบผลการศึกษางานวิจัยนี้กับผลการศึกษาของงานวิจัยทางด้านเสียง

จากการเปรียบเทียบศัพท์ในภาษาดั้งสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และสงขลา ผู้วิจัยพบว่าภาษาเหล่านี้เป็นภาษาดั้งน้อยของภาษาไทยถิ่นใต้ และพบว่าภาษาดั้งนครศรีธรรมราชมีความใกล้ชิดกับภาษาดั้งสงขลา มากกว่าที่ภาษาดั้งทั้งสองนี้ใกล้ชิดกับภาษาดั้งสุราษฎร์ธานีเล็กน้อยทั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยทางด้านวรรณยุกต์ของบราวน์ (1959) กับ ทิลเลอร์ (1976)

¹ Eugenie J.A. Henderson, "Marginalia to Siamese Phonetic Studies." In Honor of Daniel Jones, ed. Abercrombie et al. London: Longman's, 1964. pp. 415-424.

² ดูตัวอย่างหน้า 75.

และผลงานวิจัยทางคำสัระของภิญโญ (2513) ผู้วิจัยพบว่า ผลของงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของทิลเลอร์ในแง่หนึ่ง กล่าวคือ ทิลเลอร์แบ่งภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลาเป็น 3 ภาษาถิ่นย่อย ข้อสรุปข้อหนึ่งของงานวิจัยนี้ก็เป็นอย่างนั้น ส่วนงานวิจัยของบราวน์ได้จัดให้ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานีอยู่ในกลุ่มที่ต่างจากภาษาถิ่นนครศรีธรรมราช และภาษาถิ่นสงขลา ผลงานวิจัยนี้ก็สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบราวน์เช่นเดียวกันในแง่ที่ว่า ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานีนั้นแตกต่างจากภาษาถิ่นย่อยอีก 2 ภาษาสำหรับงานวิจัยของภิญโญซึ่งแบ่งภาษาไทยถิ่นใต้ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานีอยู่ในกลุ่มหนึ่ง และภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชกับภาษาถิ่นสงขลาอยู่ในอีกกลุ่มหนึ่งนั้น ก็สอดคล้องกับผลของการศึกษานี้เช่นเดียวกัน ข้อแตกต่างอยู่ที่ภิญโญไม่ได้จัดให้ภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชกับภาษาถิ่นสงขลาเป็นภาษาถิ่นย่อยคนละภาษากัน

6.3 ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบแนวทางสำหรับผู้สนใจที่จะศึกษาต่อไป ดังนี้

1. ควรจะมีการศึกษาศัพท์ประเภท สฎ.= นศ.= สข. ในภาษาไทยถิ่นใต้ที่พูดในที่อื่น ๆ ต่อไป เพื่อหาว่าภาษาไทยถิ่นใต้มีศัพท์ร่วม (Common Southern Thai) หรือไม่ และถ้ามีศัพท์ดังกล่าวใดแก่ศัพท์อะไรบ้าง
2. ควรจะมีการศึกษาศัพท์ทั้งหมดที่ได้จากงานวิจัยนี้ โดยศึกษาในระดับกลุ่มศัพท์¹ แล้วนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกับการศึกษาในระดับศัพท์ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้
3. ควรจะมีการศึกษามิศาสตร์คำศัพท์ในภาษาถิ่นทั้งสาม โดยใช้ศัพท์ประเภท สฎ./นศ./สข. ที่ได้จากงานวิจัยนี้
4. ควรจะมีการศึกษาศัพท์ที่เป็นคำยืมภาษาต่างประเทศซึ่งปะปนอยู่ในภาษาไทยถิ่นใต้ว่ามีจำนวนมากน้อยเท่าใด เป็นคำยืมมาจากชาติไหน และคำเหล่านั้นรับเข้ามาใช้อย่างไร ได้แก่อะไรบ้าง
5. ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ในจังหวัดอื่น ๆ โดยใช้วิธีการเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ เพราะสะดวกและประหยัดทั้งเวลาและทุนทรัพย์ แต่ได้รับผลสำเร็จอย่างดี

- เปรมจิต ชนวงษ์. "การใช้คำและการเรียงคำในภาษาดั้นไต : ชุมพร และ นครศรีธรรมราช." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร หีบแก้ว, 2523.
- ภิญโญ จิตต์ธรรม. ภาษาดั้นไต. สงขลา : โรงพิมพ์เมืองสงขลา, 2513.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2525.
- วรรณพร ทองมาก. "แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพท์ เป็นเกณฑ์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- วิจิณณ์ ฉันทะวิบูลย์. "ความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพฯ และภาษาสงขลา." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2499.
- วิทยาลัยครูสงขลา. พจนานุกรมภาษาดั้นไต ฉบับชั่วคราว. สงขลา : วิทยาลัยครูสงขลา, 2514.
- วิไลวรรณ คำรักษ์. "ระบบหน่วยเสียงในภาษาดั้นนครศรีธรรมราช." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513.
- วิระวัชร สำราญจิตต์. "ระบบหน่วยเสียงของภาษากะเหรี่ยงในตำบลสวนผึ้ง." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2515.
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พจนานุกรมภาษาดั้นไต 2525. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2525.
- ไสว เรื่องพิเศษ. "ระบบหน่วยเสียงในภาษาดั้นตำบลเทพกษัตรี อำเภอดกลาง จังหวัดภูเก็ต." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520.
- สุภาพร ลักษณะนิพนวิน. "คำซ้ำอุจจารณวิลาส : อีกแง่หนึ่งของระบบเสียง และระบบความหมายในภาษาไทย." วารสารอักษรศาสตร์ 14 (มกราคม 2525) หน้า 11 - 31.

ภาษาถิ่น

- Brown, Marvin J. From Ancient Thai to Modern Dialects.
Bangkok: Social Science Association Press of
Thailand, 1959.
- Diller, Anthony V.N. "Toward a Model of Southern Thai
Diglossic Speech Variation." Ph.D. Dissertation,
Cornell University, 1976.
- Gedney, William J. "A Checklist for Determining Tones in
Tai Dialects." in Studies in Linguistics in Honor
of George L. Trager, pp. 423-437. Edited by
M. Estellie Smith. The Hague: Mouton, 1973.
- Henderson, Eugénie J.A. "Marginalia to Siamese Phonetic
Studies." In Honor of Daniel Jones, pp. 415-424.
ed. Abercrombie et al. London: Longman's, 1964.
- Somchit Piyatham, "A Feature Approach to the Phonology
of Phuket, A Southern Thai Dialect." Master's
thesis, Department of Phonetics and Linguistics,
School of Oriental and African Studies: University
of London, 1978.
- Suwimon Thantawat, "The Phonetics and Phonology of the
Suratthani Dialect of Thai." Master's thesis,
School of Oriental and African Studies, University
of London, 1978.
- Samarin, William J. Field Linguistics. New York: Holt
Rinchart and Winston, 1967.

Vichintana Chantavibulya, "The Phonology of the Syllable of Songkhla, A Southern Thai Dialect." Master's thesis, School of Oriental and African Studies, University of London, 1959.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย